

 DOBRO JUTRO	 MAMA	 ŽELIM	 SLUŠATI	 SRETAN
 SRETAN BOŽIĆ	 TATA	 NE ŽELIM	 OTVORITI	 TUŽAN
 NE SVIDA MI SE	 DJED	 IDEMO	 PJESME	 PREGLASNO
 SVIDA MI SE	 BAKA	 DAJ	 POKLONE	 DA
 HVALA	 BRAT	 čekati	 sok	 NE
 TI	 SESTRA	 plesati	 KOLAČI	 JOŠ
 JA	 POMOĆ	 GOTOVO		

Božićna komunikacijska ploča – upute za korištenje i modeliranje

<https://app.cboard.io/board/694117422684e1001c218e3c>

(božićno jutro i blagdanske aktivnosti)

Ova komunikacijska ploča namijenjena je **božićnom jutru i blagdanskim situacijama**, kada se u kratkom vremenu događa puno aktivnosti, susreta i emocionalno snažnih trenutaka. Ploča omogućuje djetetu da se **pozdravi s članovima obitelji, izrazi želje i izbore, sudjeluje u blagdanskim aktivnostima** (otvaranje poklona, jelo, glazba, igra), ali i da **jasno i pravovremeno pokaže svoje osjećaje i potrebe**.

Božić donosi **uzbuđenje, radost i iščekivanje**, ali i **promjene rutine, veći broj ljudi, pojačane zvukove i senzorne podražaje**. Za dijete koje koristi potpomognutu komunikaciju to može biti zahtjevno i naporno. Upravo zato važno je da dijete ima **stalno dostupan, poznat i siguran način komunikacije**, kako bi moglo sudjelovati u blagdanu na način koji mu je razumljiv i podržavajući.

Simboli poput **PREGLASNO, ČEKATI, NE, POMOĆ, GOTOVO** pomažu djetetu da **regulira situaciju**, pokaže kada mu je nečega previše, kada treba pauzu, pomoć ili mir, te da ne mora reagirati frustracijom ili povlačenjem.

◆ Primjeri modeliranja komunikacije uz božićnu komunikacijsku ploču

1. Početak božićnog jutra

- Odrasli pokaže: **DOBRO JUTRO / SRETAN BOŽIĆ**
i kaže: „Sretan Božić!”
- Odrasli pokaže: **MAMA / TATA / BAKA / DJED / BRAT / SESTRA**
i kaže: „Sretan Božić, tata.”
- Odrasli nudi djetetu ploču da on poželi dobro jutro i sretan Božić (pružiti podršku ako je potrebno)

2. Pokretanje blagdanskih aktivnosti

- Odrasli pokaže: **IDEMO + OTVORITI + POKLONE**
i kaže: „Idemo otvoriti poklone.”
- Odrasli pokaže: **IDEMO + KOLAČI**
i kaže: „Idemo jesti kolače.”
- Ako dijete ne želi:
odrasli modelira **NE + ŽELIM** ako dijete ne pokazuje samo
i kaže: „Ne želiš sada.”

ili ako želi:

odrasli modelira **DA + ŽELIM** ako dijete ne pokazuje samo

i kaže: „Želiš kolače.“

3. Izražavanje želja i izbora

- Odrasli pokaže: **ŽELIM + POKLONE / KOLAČE / SOK**
i kaže: „Želim sok...“
 - Ako dijete želi još:
pokaže **JOŠ**
i kaže: „Još.“
 - Ako dijete odbija:
pokaže **NE ŽELIM**
i kaže: „Ne želiš.“
-

4. Emocije i senzorne potrebe

- Ako se dijete veseli:
pokaže **SRETAN**
 - Ako mu se nešto ne sviđa:
pokaže **NE SVIĐA MI SE**
 - Ako je previše buke:
pokaže **PREGLASNO**
 - Ako treba pauzu ili odgodu:
pokaže **ČEKATI**
-

5. Čekanje i regulacija tempa

- Ako dijete mora pričekati (npr. red za poklone):
odrasli pokaže **ČEKATI**
i kaže: „Čekamo.“
 - Ako dijete teško čeka:
pokaže **JOŠ + ČEKATI**
i kaže: „Još malo čekamo.“
-

6. Zahvala i socijalne situacije

- Kada netko čestita djetetu ili mu da poklon:
odrasli pokaže **HVALA** (ako dijete ne pokazuje samo)
i kaže: „Hvala.”

5. Pomoć i podrška

- Odrasli pokaže: **POMOĆ** (npr. ako dijete ne može otvoriti svoj poklon)
i kaže: „Trebaš pomoć?”
 - Ako dijete prihvati:
pokaže **DA + POMOĆ**
 - Ako ne treba:
pokaže **NE**
-

3. Glazba, pjevanje i ples

- Kada krene božićna glazba:
odrasli pokaže **SLUŠATI + PJESME**
i kaže: „Slušamo pjesme.”
 - Ako potiče sudjelovanje:
pokaže **PJESME + PJEVATI**
i kaže: „Možemo pjevati.”
 - Ako dijete želi ples:
pokaže **PLESATI**
i kaže: „Plešemo.”
 - Ako dijete ne želi:
pokaže **NE + ŽELIM**
 - Ako je djetetu preglasno i smeta mu:
pokaže **PREGLASNO** (ako dijete ne pokazuje samo)
i kaže „Preglasno ti je? Možemo isključiti“
-

6. Završetak aktivnosti

- Kada je nešto gotovo:
pokaže **GOTOVO**
 - Za završetak interakcije:
pokaže **HVALA**
-

Važno:

Božićna komunikacijska ploča **nije namijenjena samo jednoj aktivnosti** (npr. otvaranju poklona), već treba biti **dostupna tijekom cijelog dana**. Dijete u bilo kojem trenutku može poželjeti **nešto reći, zatražiti, odbiti, izraziti osjećaj, zahvaliti se, zatražiti pomoć ili pokazati da mu je nečega previše**.

Kada je ploča stalno dostupna, dijete uči da je **kommunikacija uvijek moguća**, a ne samo kada ga odrasla osoba nešto pita ili očekuje odgovor. Time se smanjuje pritisak, a povećava djetetov osjećaj sigurnosti i kontrole nad situacijom.

Odrasla osoba ima ključnu ulogu – **stalno modelira**: pokazuje simbole i istovremeno govori, **bez ispitivanja, bez prisile i bez očekivanja ponavljanja**. Na taj način dijete uči da su simboli **njegov alat za sudjelovanje, izražavanje i povezivanje s drugima**.

Mia Marčec, Emili Kuhar